

GUTTST

HET MILIEU VOLGENS FLATER

Franquin

Frangini

HET MILIEU VOLGENS FLATER

Carrière van een flateraar die bezeten is van het groene gedachtegoed.

Veel dank aan de familie van André Franquin,
Frédéric Jannin, Gilles Dal, Annick Matthieu, Dominique Paquet en Didier Cléda
voor hun enorme inzet bij dit project.

FAWC
For Anyone Who Cares

© MARSU PRODUCTIONS S.A.M.

Alle rechten voor reproductie, vertaling en aanpassing zijn uitdrukkelijk voorbehouden voor alle landen.

© MARSU 2009 by Franquin.

© Dupuis, 2009 by Franquin/Jidéhem voor de gags die verschenen bij Uitgeverij Dupuis.

Wettelijk depot: mei 2009

ISBN: 978-2-35426-028-6 / ISSN : 1011-3819

Inkleuring: Studio Paquet-Cléda – Studio Leonardo – Frédéric Jannin
Teksten en documentatie : Gilles Dal

Gedrukt in België

Eerste druk

De bezorgdheid voor onze ecologie is niet nieuw!
Al in 1720 verzetten honderden dorpsbewoners in India zich wanneer de soldaten
van de maharadja van Jodhpur bomen willen omhakken.

1739. In Pennsylvania dient Benjamin Franklin een petitie in.
Hij wil de stortplaatsen voor het afval van leerlooierijen laten sluiten.
Van 1762 tot 1769 probeert een comité in Philadelphia om de watervervuiling
en de stortplaatsen te reguleren en te controleren.

DE VOLGENDE DAG...

In 1815 wordt in het Verenigd Koninkrijk een organisatie opgericht die moet toezien op de bescherming en het onderhoud van parken en openbare paden.
In 1858 stinken in Londen de riolen zo erg dat voor het eerst aan een systeem wordt gewerkt om het afvalwater te beheren.

De term 'ecologie' werd in 1866 bedacht door de Duitse zoöloog Ernst Haeckel.

Maar dat betekent uiteraard niet dat de ecologische problemen daarmee waren opgelost. Natuurlijk was dat niet het geval. Ze zijn vandaag ook nog steeds niet de wereld uit. Maar dat Ernst Haeckel het woord bedacht, wijst wel op een bewustwordingsproces. Bovendien stond Haeckel helemaal alleen met zijn mening. Hij werd door het gros van de wetenschapslui niet eens au serieus genomen. Meer nog: hij werd door collega's vaak belachelijk gemaakt, net als de man die chirurgen enkele jaren later zou aanbevelen om hun handen te wassen voor een operatie. Stel je voor! Haeckel ging ervan uit dat alle levende organismen behoorden tot eenzelfde 'huis', of 'oikos' in het Oud-Grieks (en vandaar de naam 'ecologie') en dat elk organisme dus een rol moest spelen in de natuur. Waanzin, vonden anderen. Je kunt dorre bladeren, wormen en modder toch niet hetzelfde belang toedichten als mensen?

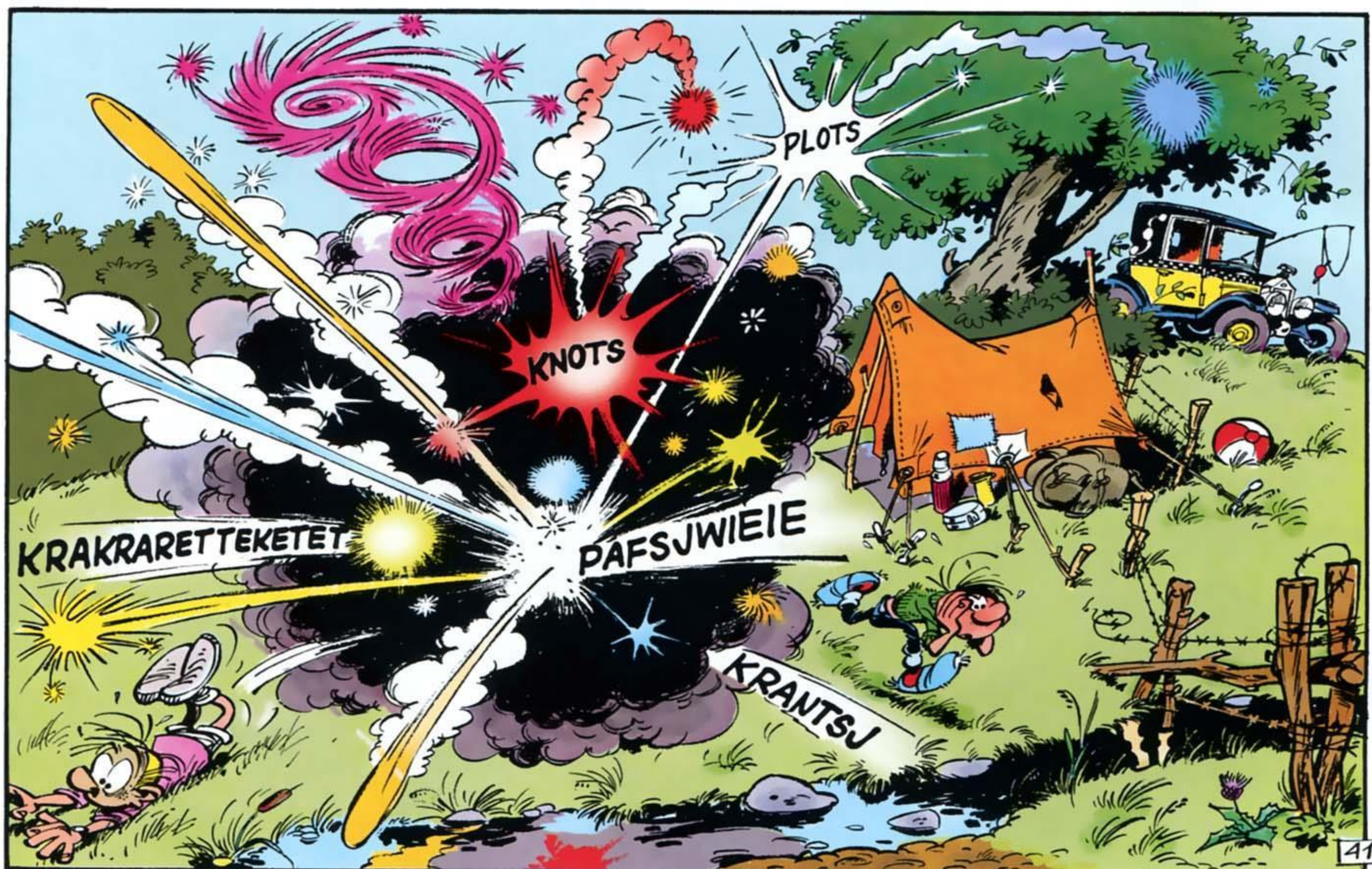

Die goeie ouwe Haeckel was echt knettergek. Dat mensen na een eeuwenlange vernederende onderwerping aan de natuur eindelijk diezelfde natuur begonnen te domineren, was toch het beste bewijs van onze superioriteit? Hadden we ons niet lang genoeg moeten schikken naar de grillen van de natuur en een aantal wilde en vijandige diersoorten? Was de natuur niet vooral het residu van een eeuwenlang primitief rijk waarover de mens nu eindelijk zou triomferen? Die theorie over ecologie mocht dan wel mooi klinken, maar geef toe: hij was wat simpel...

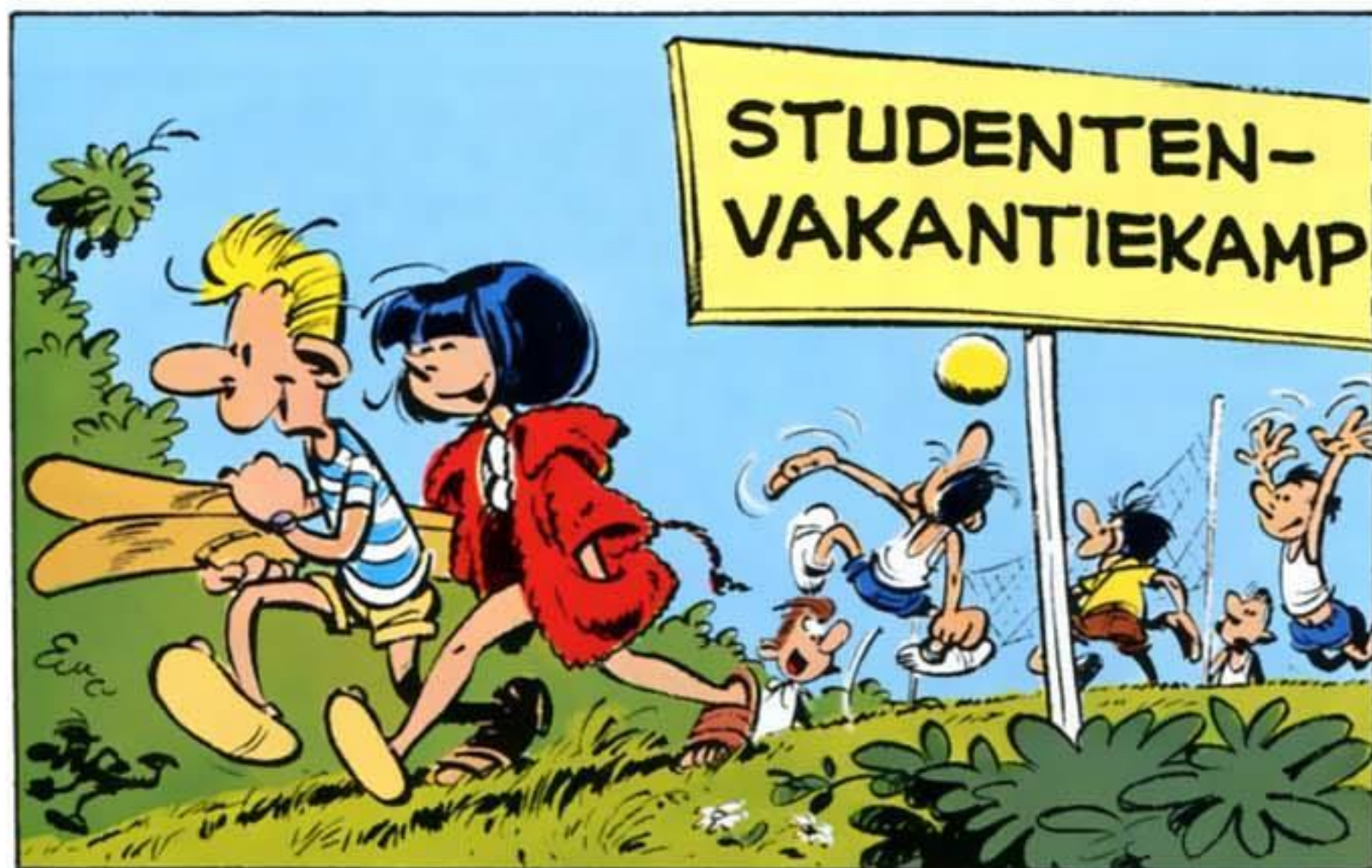
415A

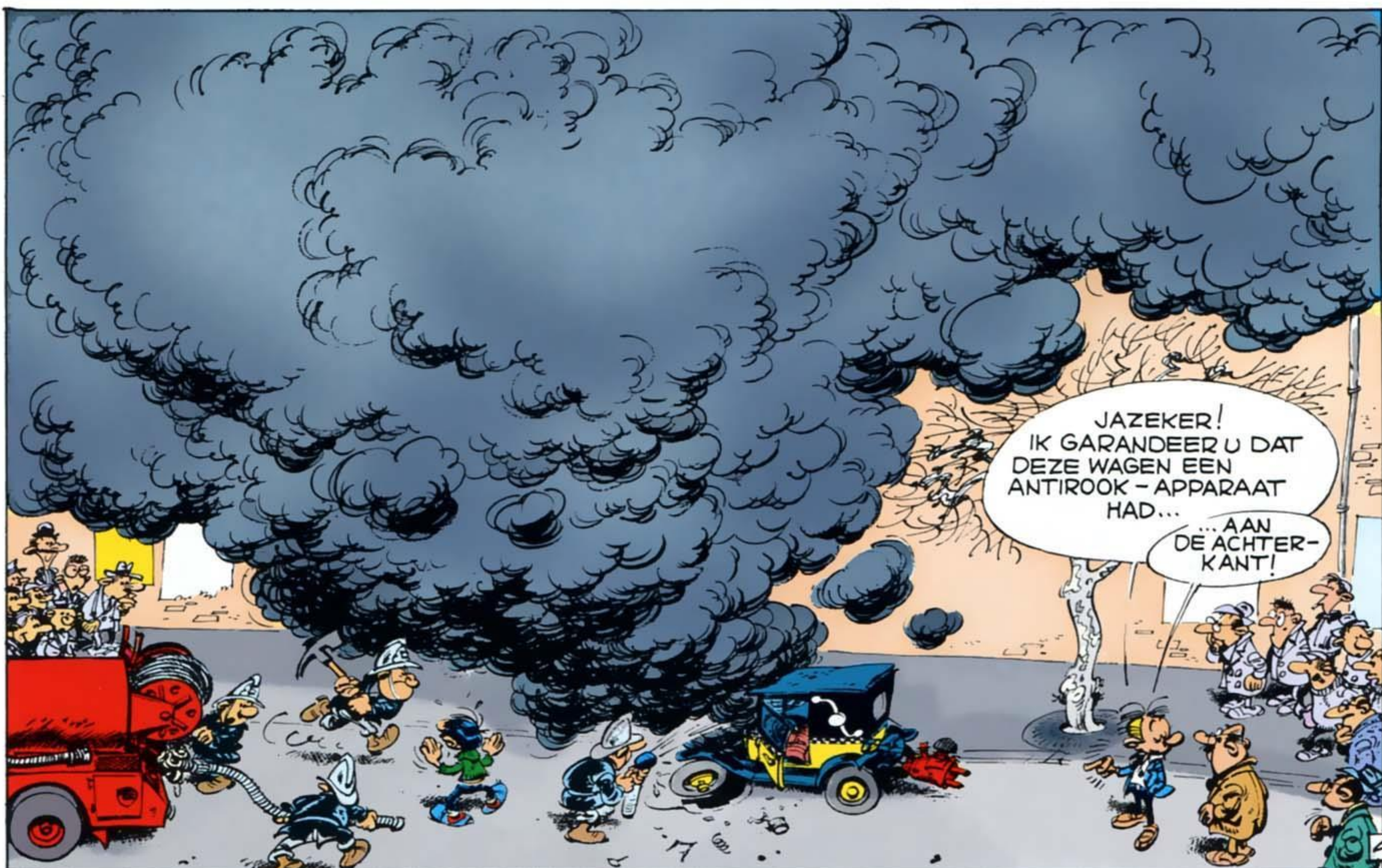
415B

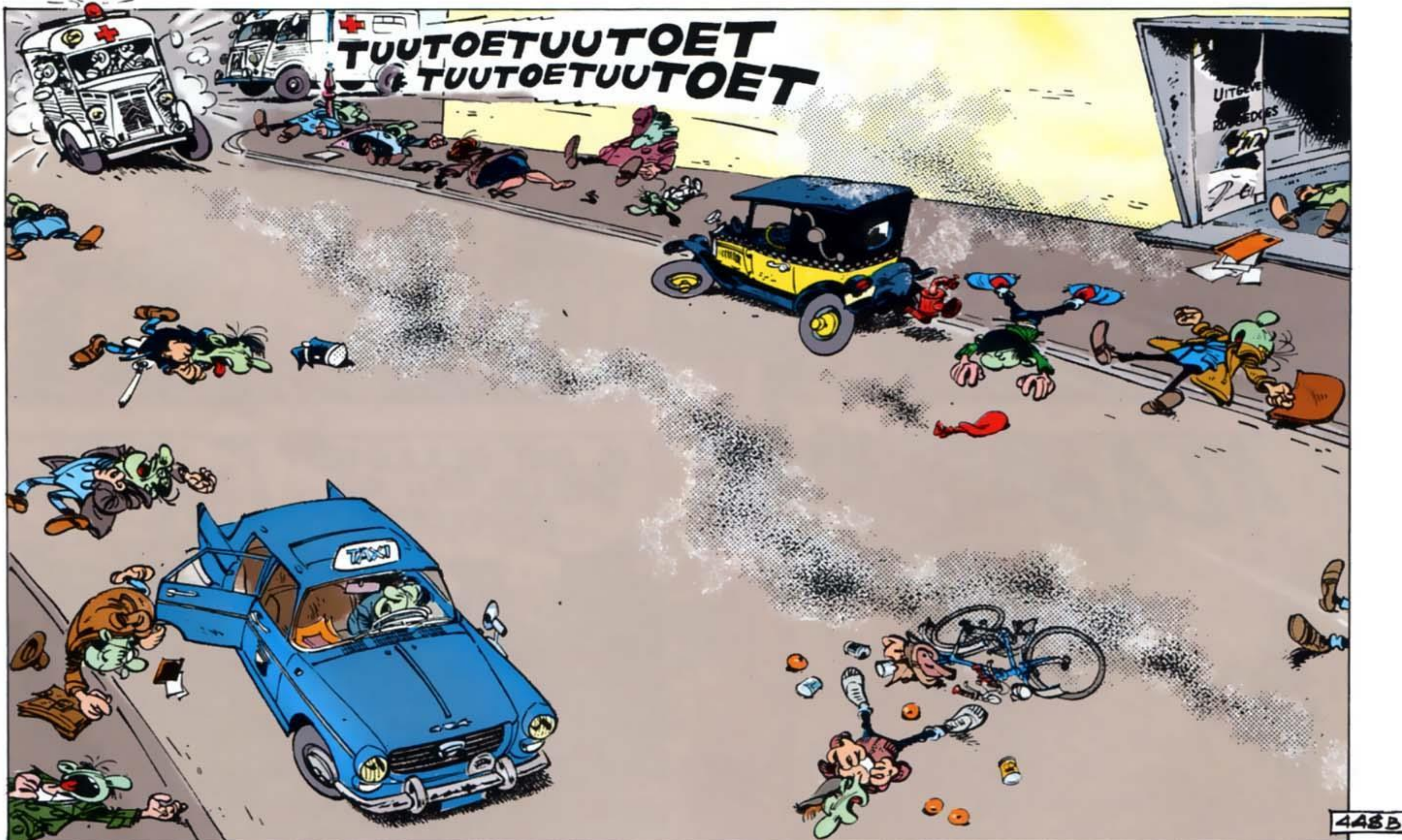

415C

1915. De Schotse bioloog en urbanist Patrick Geddes, die beschouwd wordt als een van de eerste mensen die bezig waren met duurzame energie, klaagt ongemeen hard de verspilling van natuurlijke rijkdommen aan door de industrie.

In 1964 wordt in de VS de *Wilderness Act* uitgeschreven. Dit is een wet die de natuur wil beschermen.

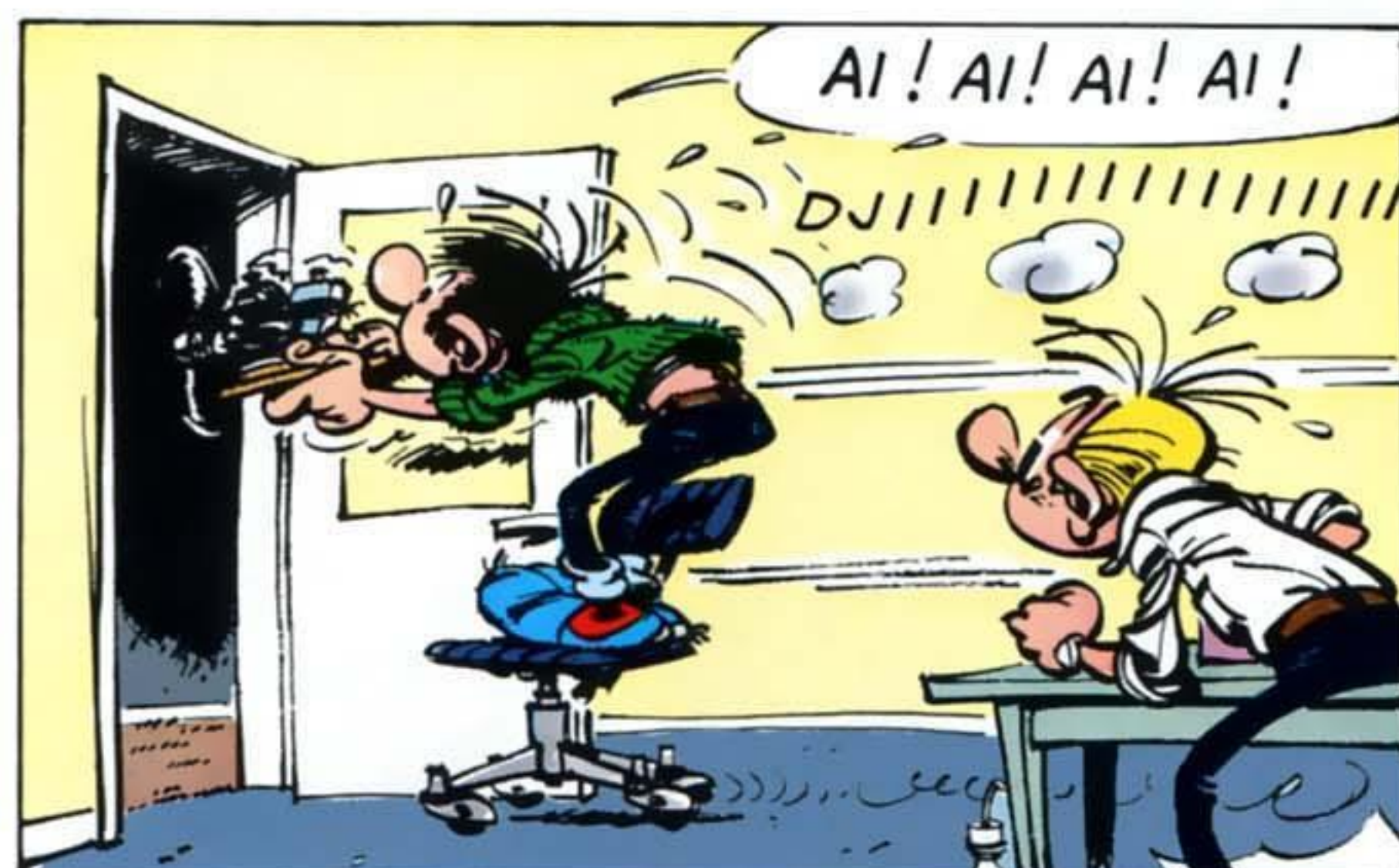
De wet legt officieel vast dat de natuur (*wilderness*) een plek is waar de aarde en het natuurlijk leven zo min mogelijk door de mens moeten worden gestoord omdat de mens er een bezoeker is die er niet permanent aanwezig hoeft te zijn.

In 1970 nemen twintig miljoen mensen deel aan de eerste *Earth Day* of dag van de Aarde, een happening die de mensen bewust wil maken van milieubescherming.

453A

453B

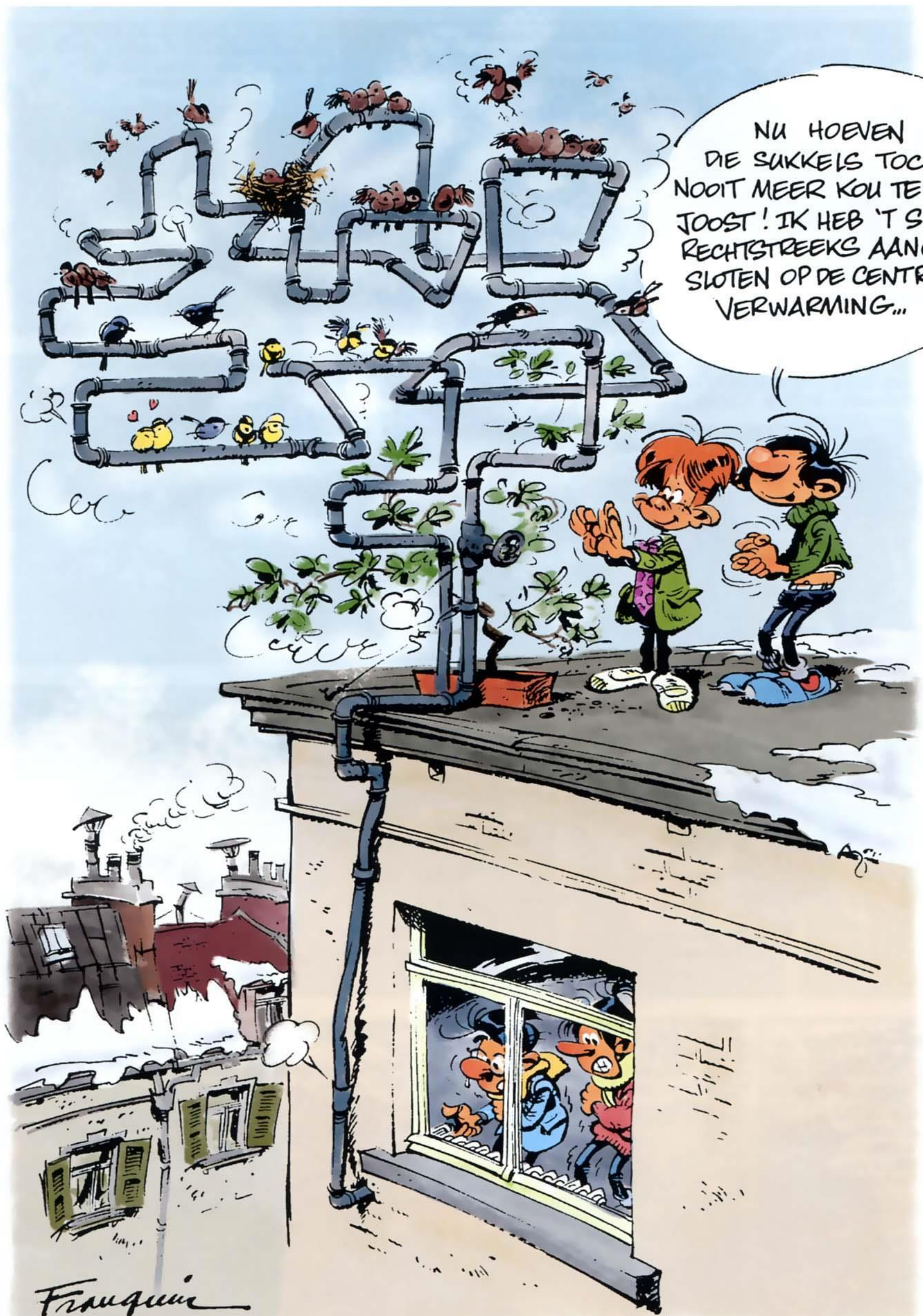

In de jaren zeventig van de vorige eeuw begon het gat in de ozonlaag mensen bezig te houden. De eerste ministeries voor Milieu duiken her en der op en er wordt een eerste 'milieutop' georganiseerd.

Misschien zijn dit initiatieven die vandaag volledig terecht en zinnig lijken, maar toen stuitte ze op nogal wat onbegrip en verzet. Over de naam 'milieutop' voor de bescherming van onze planeet werd heel sarcastisch en ironisch gedaan. Waarom zou er ook geen 'zontop' of een 'maantop' komen? Lang niet iedereen zag er het nut van in. De ministeries werden dan ook erg verdeeld onthaald. Moesten er ook geen aparte ministeries komen voor wolken, hemel of zon? En het argument om de hele ecologiediscussie onderuit te halen was eenvoudig: ja, natuurlijk houdt iedereen van bomen, bloemen en vogeltjes. Daar lag hem echt niet het probleem. Maar de industrie die in de discussie werd aangevallen, zorgde er wel mooi voor dat we er met zijn allen een veel comfortabele levensstandaard op na konden houden. En de fabrieken waarop nu plotseling zoveel kritiek is, staan in voor de productie van dingen die ervoor zorgen dat heel wat mensen een veel makkelijker leven hebben. Of was het misschien de bedoeling om in de toekomst zonder auto's te leven? Of zonder televisies en fietspompen. Mochten er plots geen kookpotten meer worden gemaakt? Geen schoenen, bellen, stofzuigers, washandjes en badhanddoeken omdat bij de productie ervan energie nodig was? Onder het mom van milieubehoud en de bescherming van de natuur konden we dus net zo goed maar weer in hollen gaan wonen? De natuur is toch zelf ook genadeloos hard? Grote dieren winnen het van kleintjes, de zwakkeren worden opgegeten door de dominanten. Dat is een natuurlijke en onverbiddelijke selectie. Is dat het leven waarnaar die ecologen dan terug wilden keren? Komaan, zeg. Een klein beetje ernst!

NU HOEVEN
DIE SUKKELS TOCH
NOOIT MEER KOU TE WIDEN,
JOOST! IK HEB 'T SYSTEEM
RECHTSTREEKS AANGE-
SLOTEN OP DE CENTRALE
VERWARMING...

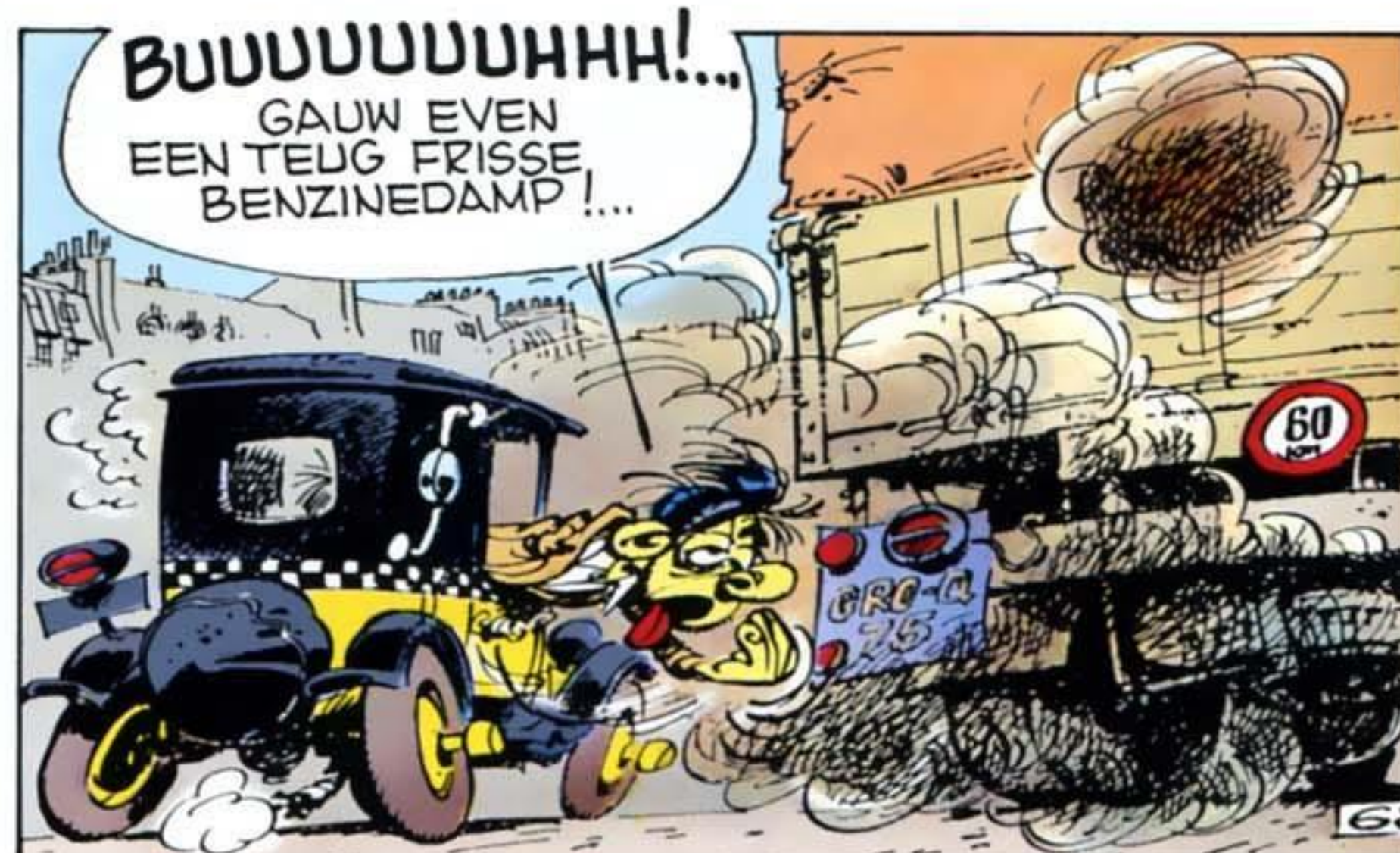

1972: De Noorse filosoof Arne Naess bedenkt de term 'deep ecology' en geeft zo een naam aan de stroming die totaal breekt met het antropocentrisme.

Naess beweert dat de mens in alle opzichten verbonden is met de natuur.

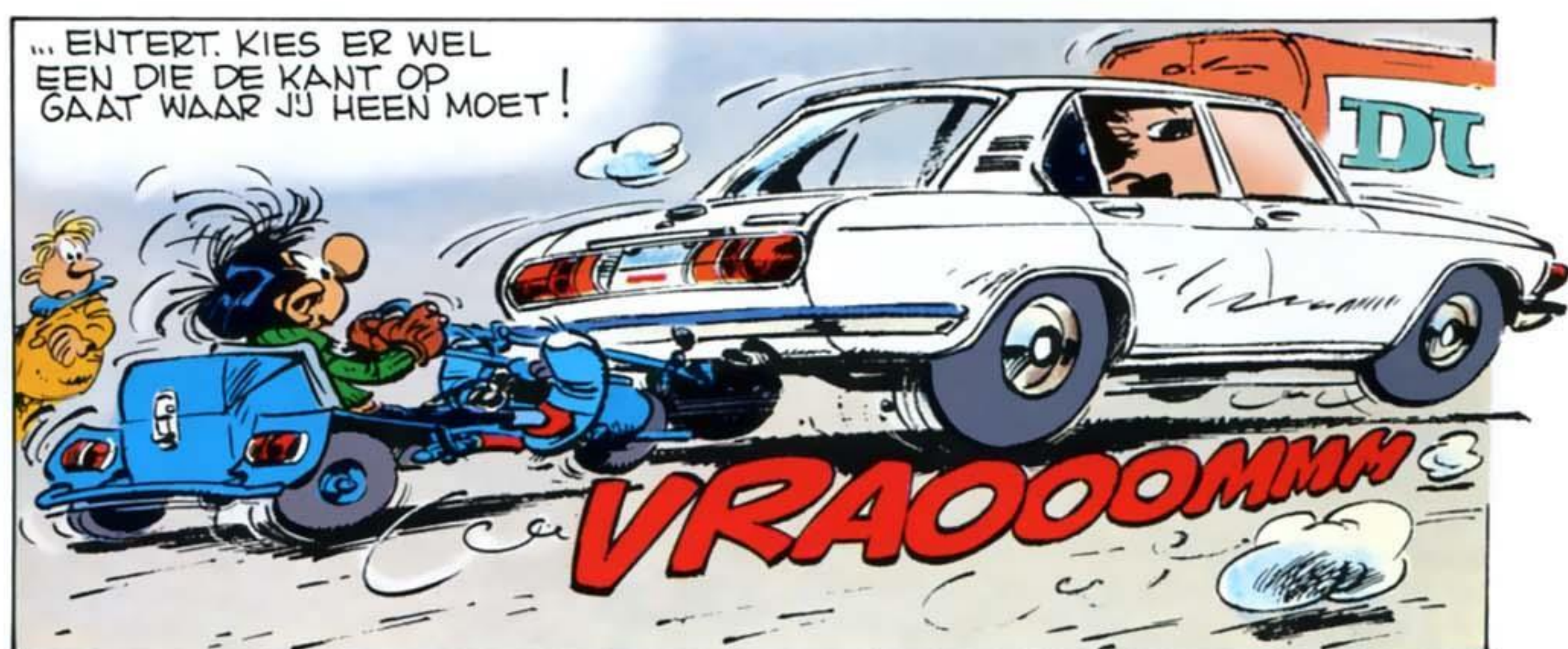
Elke actie die hij onderneemt tegen de natuur zal zich dan ook tegen hem keren...

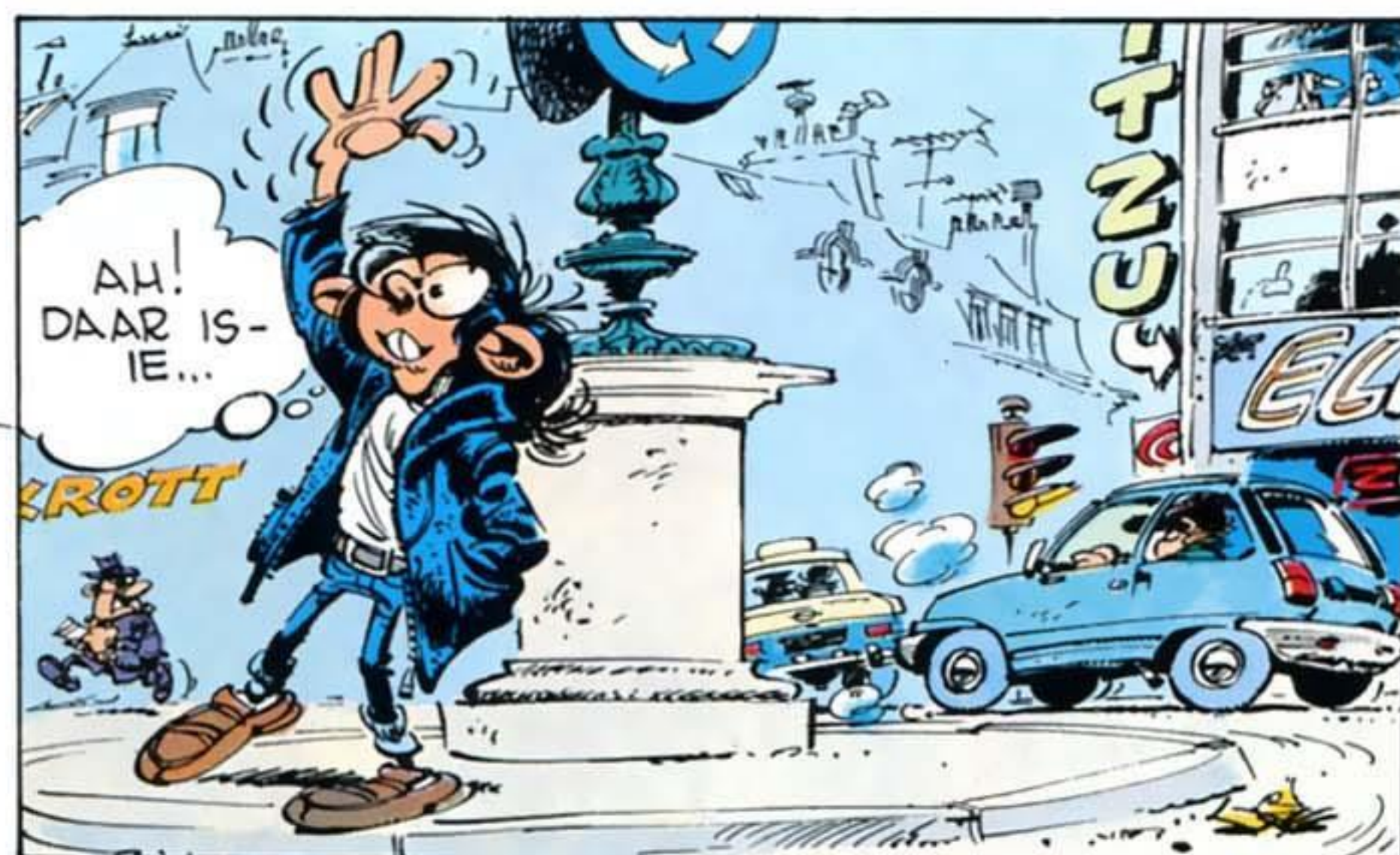

879

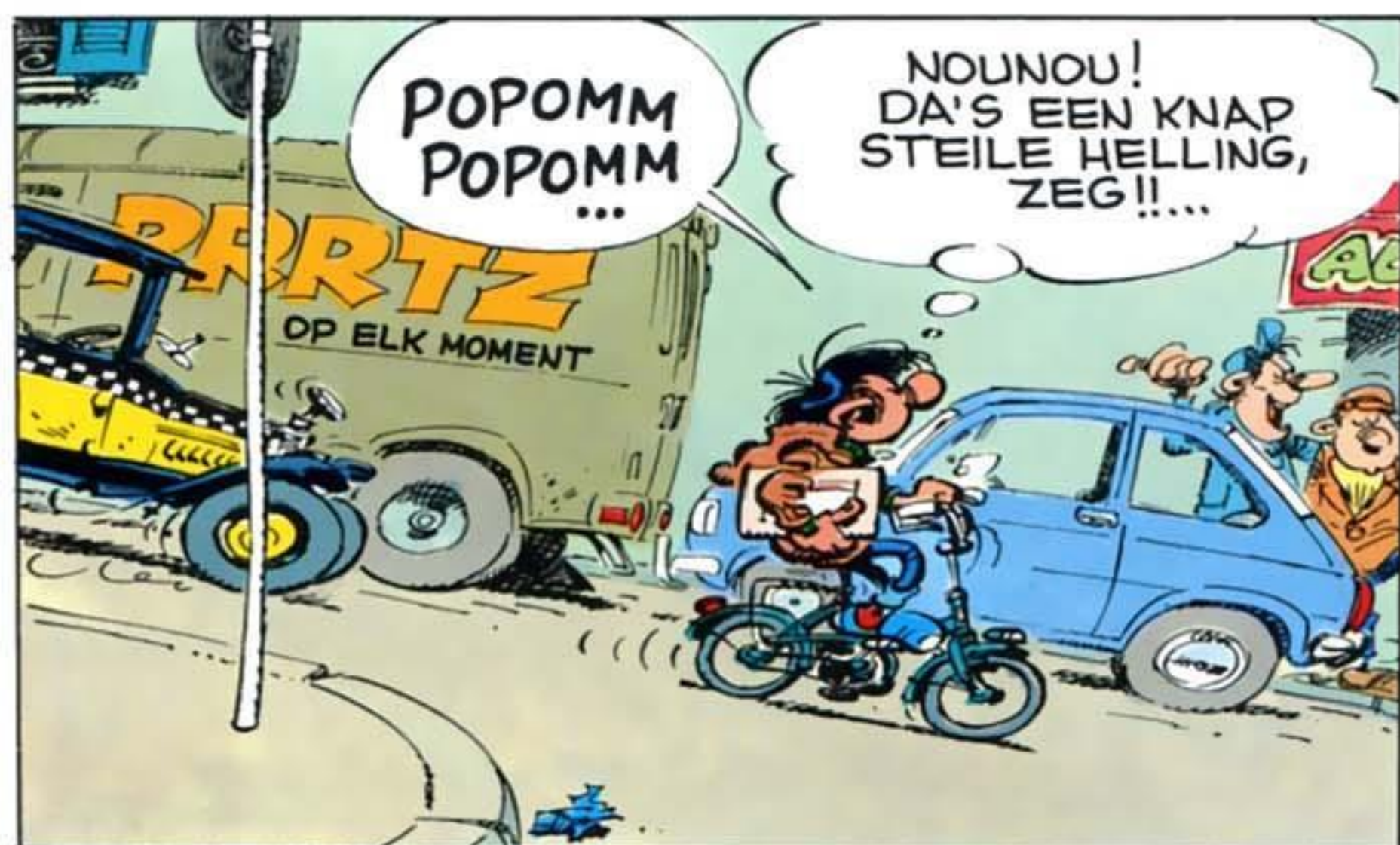

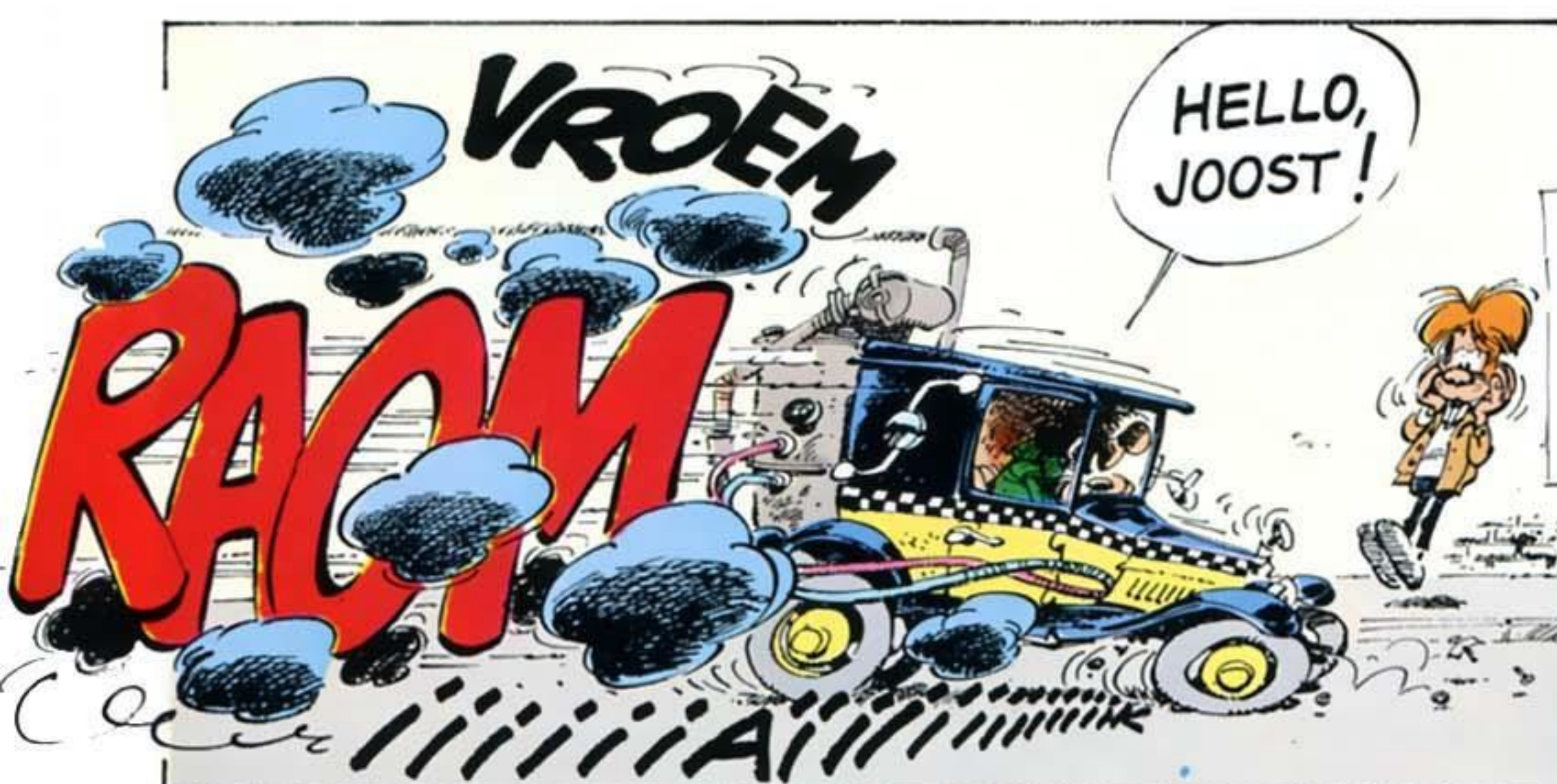
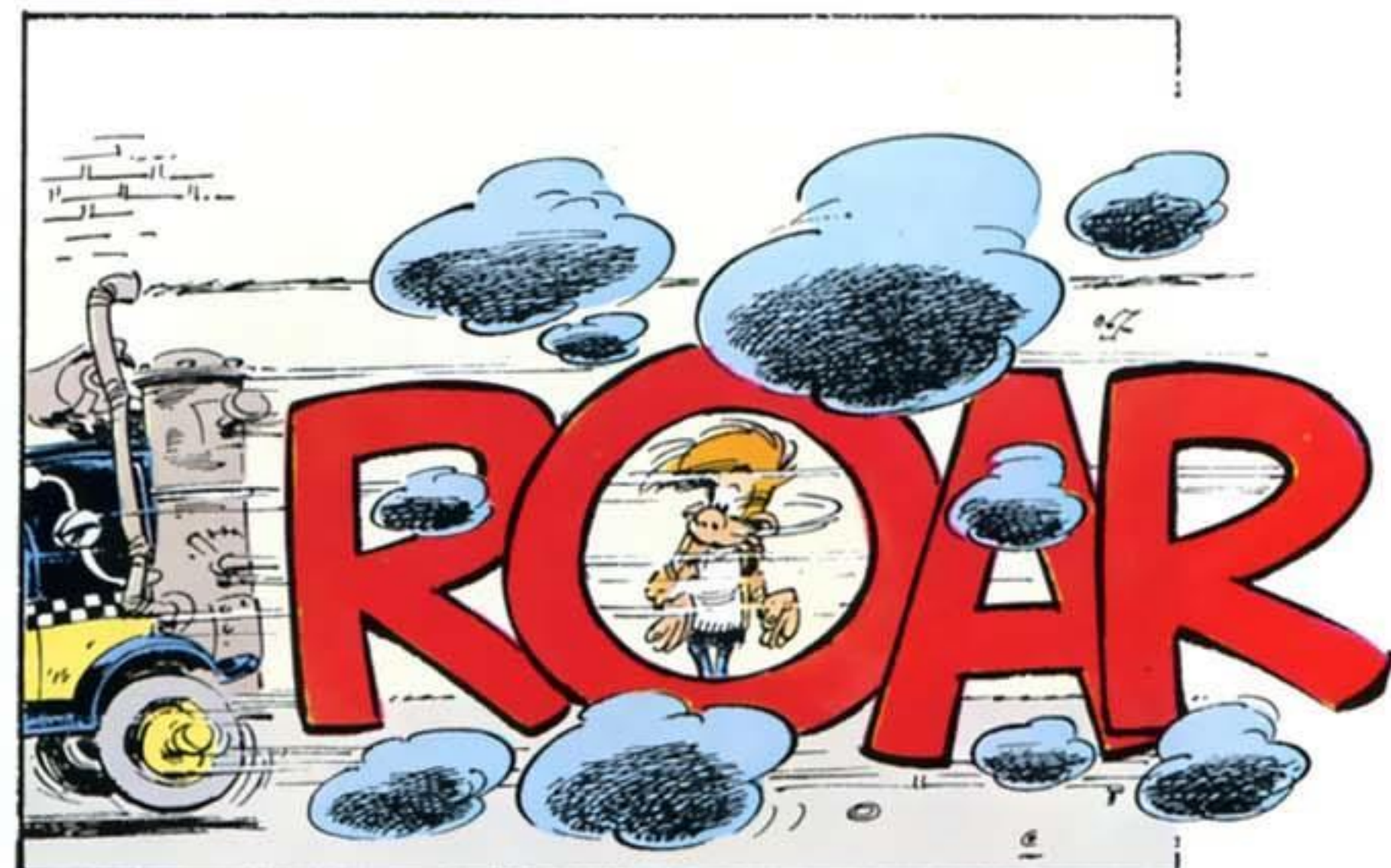

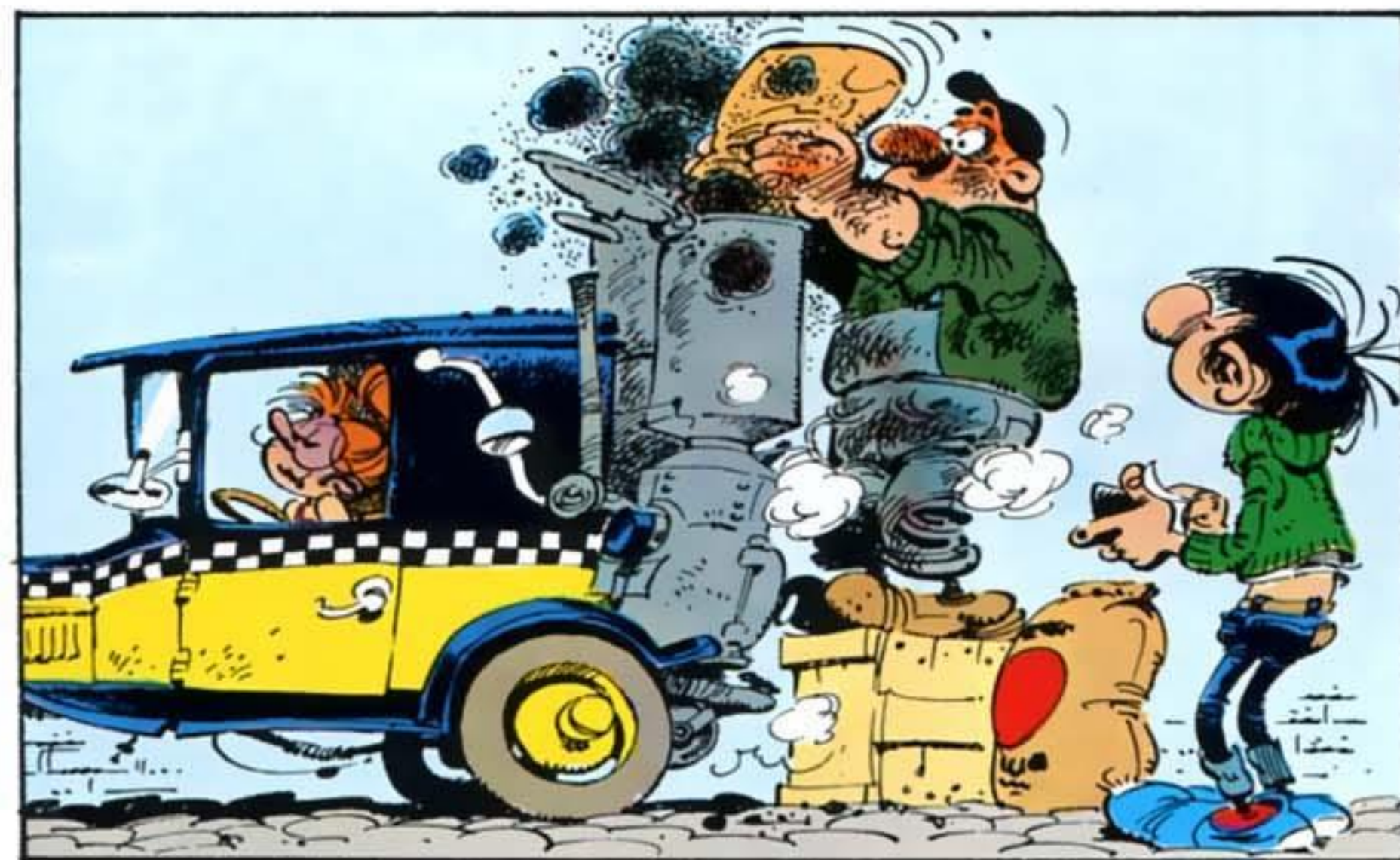

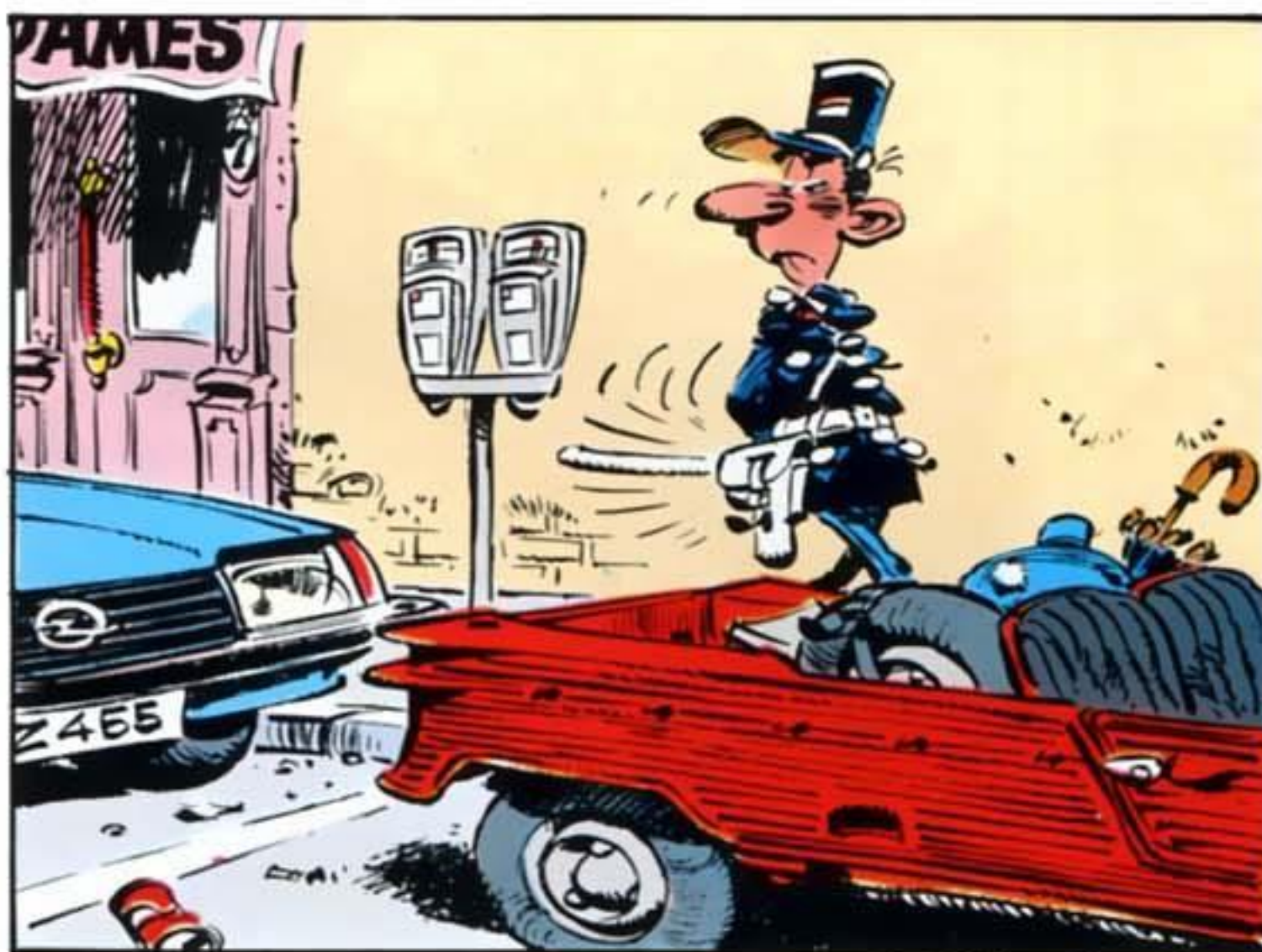

In 1986 wordt een internationaal akkoord ondertekend dat de jacht op walvissen verbiedt om het gevaar voor de soort door overbevissing in te dijken.
Maar enkele belangrijke landen weigeren het akkoord te ondertekenen.

DEZE MOËTEN WE JE TOCH NOG EVEN VERTELLEN... 'T WAS DEZE WINTER...

WAHAH! LEKKER CENTRAAL VERWARMD OP DE MOTOR!

...DIT IS DIE SAPETOKU 750 VAN DEGOTTE... MET WATERKOELING...

...DUS ONTWERP IK... HOU JE VAST... EEN CENTRAAL VERWARMD MOTORPAK... AANGESLOTEN OP 'T KOEL-SYSTEEM. LEEP, NIET?!

SNIIRREF

HMMM! IK VOEL 'T AL WARM WORDEN!

TRIIIIII

STOKDOOF ZEKER? MOTORLAWAAI-CONTROLE!

HOP! DRAAI OPEN DIE HENDEL! GAS!

MEER GAS!

MEER GAS, ZEG IK!

ZEG, GAAT DAT LANG DUREN?

VROEM VROEM

VOOR MEEWERKEN LOOP JE NIET WARM, WEL?!

DE SUKKEL SNAPT NIET DAT 'T KOELSYSTEEM NIET WERKT ALS IK STILSTA!

GEEF GAS, MAN!

EN WEE JE GEBEENTE ALS JE DE GRENS OVER-SCHRIJDT... HOP! VOLGAS!

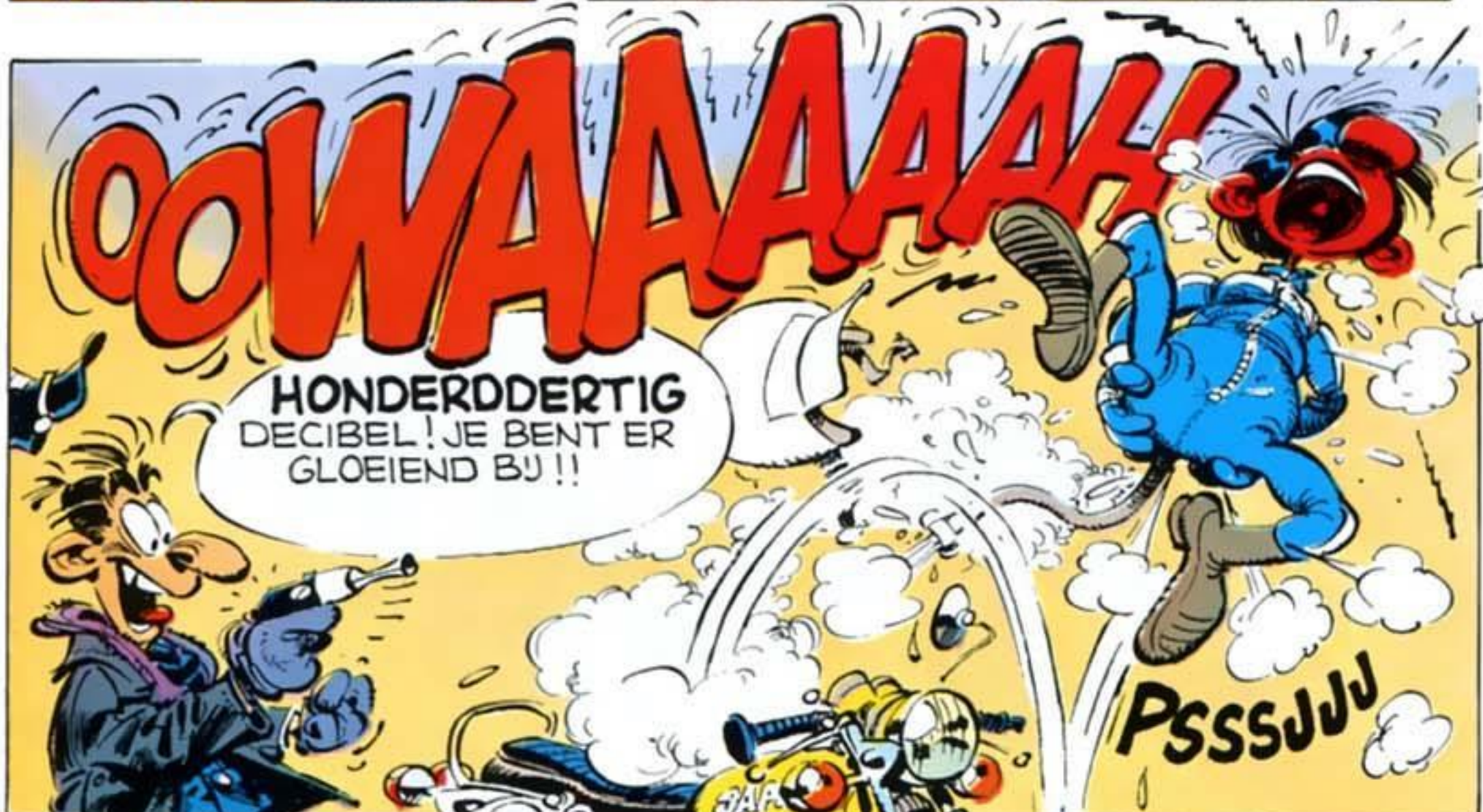
VROMM

OOWAAAAAAH!

HONDERDDERTIG DECIBEL! JE BENT ER GLOEIEND BIJ!!

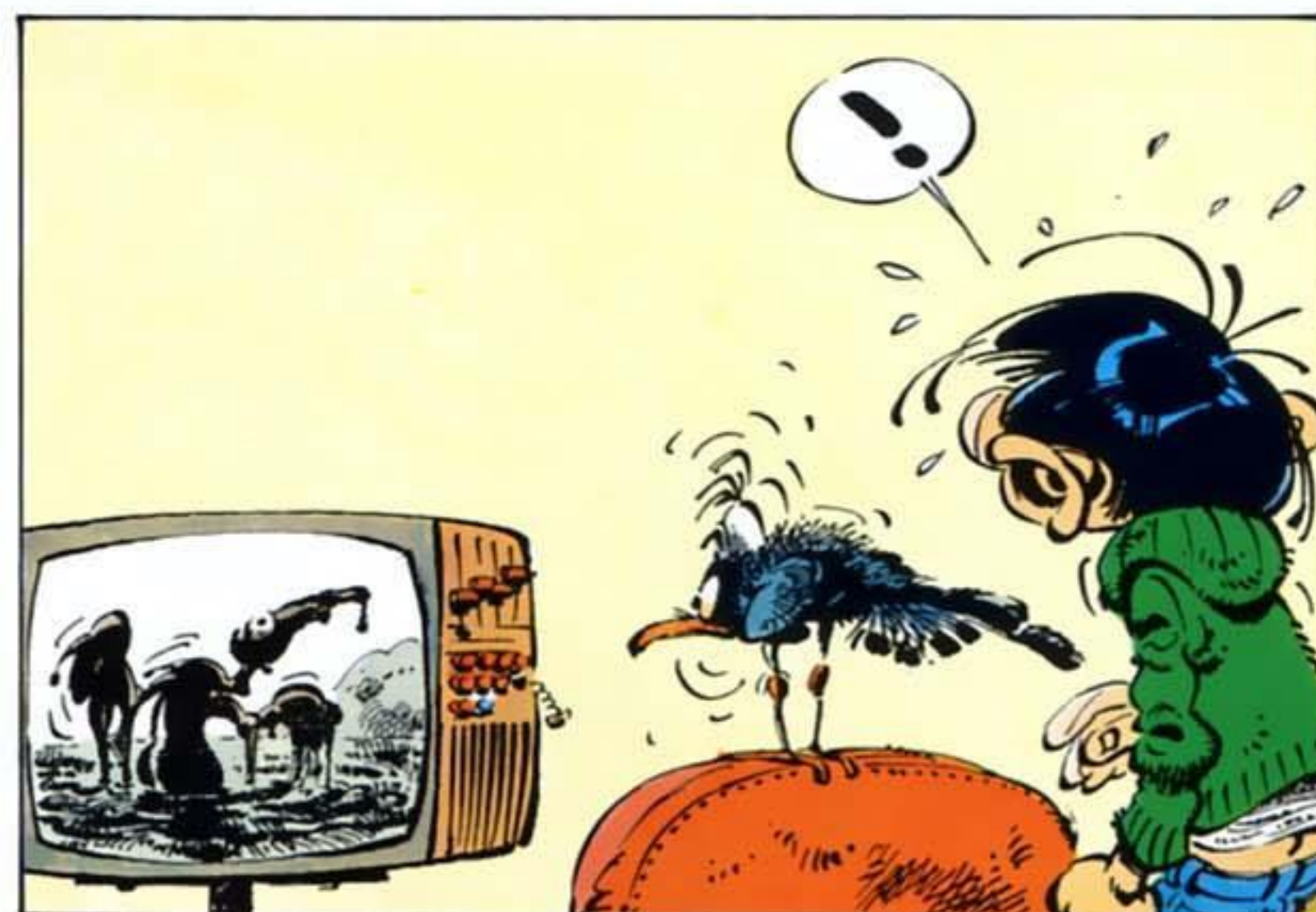
PSSSSJW

HOEWAHOEWAHOEWAH!

EN DAN OOK NOG WEGSPUITEN NA OVERTREDING!

In 1991 is er een eerste dag waarop aan de mensen wordt gevraagd niets te kopen. Op dit initiatief komen later nog andere varianten, zoals de autoloze dagen.

"Die waren er toch al in de jaren zeventig", zult u zeggen? Maar die autoloze (zon)dagen kwamen er om economische redenen. De brandstof was op een bepaald moment zo duur dat mensen vonden dat ze moesten reageren. Twintig jaar later zijn niet de brandstofprijzen de reden voor de actie. Die wil namelijk louter symbolisch zijn. De bedoeling is de mensen te wijzen op de impact van het steeds intensiever autogebruik op ons milieu. Ook nu zijn de reacties op de actie bijzonder sceptisch. Ook met de luchtkwaliteit gaat het niet zo goed. Misschien moeten we ook maar eens een dag organiseren waarop er niet mag worden geademd.

Of moet er geen dag komen waarop we ons niet mogen wassen om in te gaan tegen de overdreven hygiëne in de wereld? Er was ook heel wat te doen om het

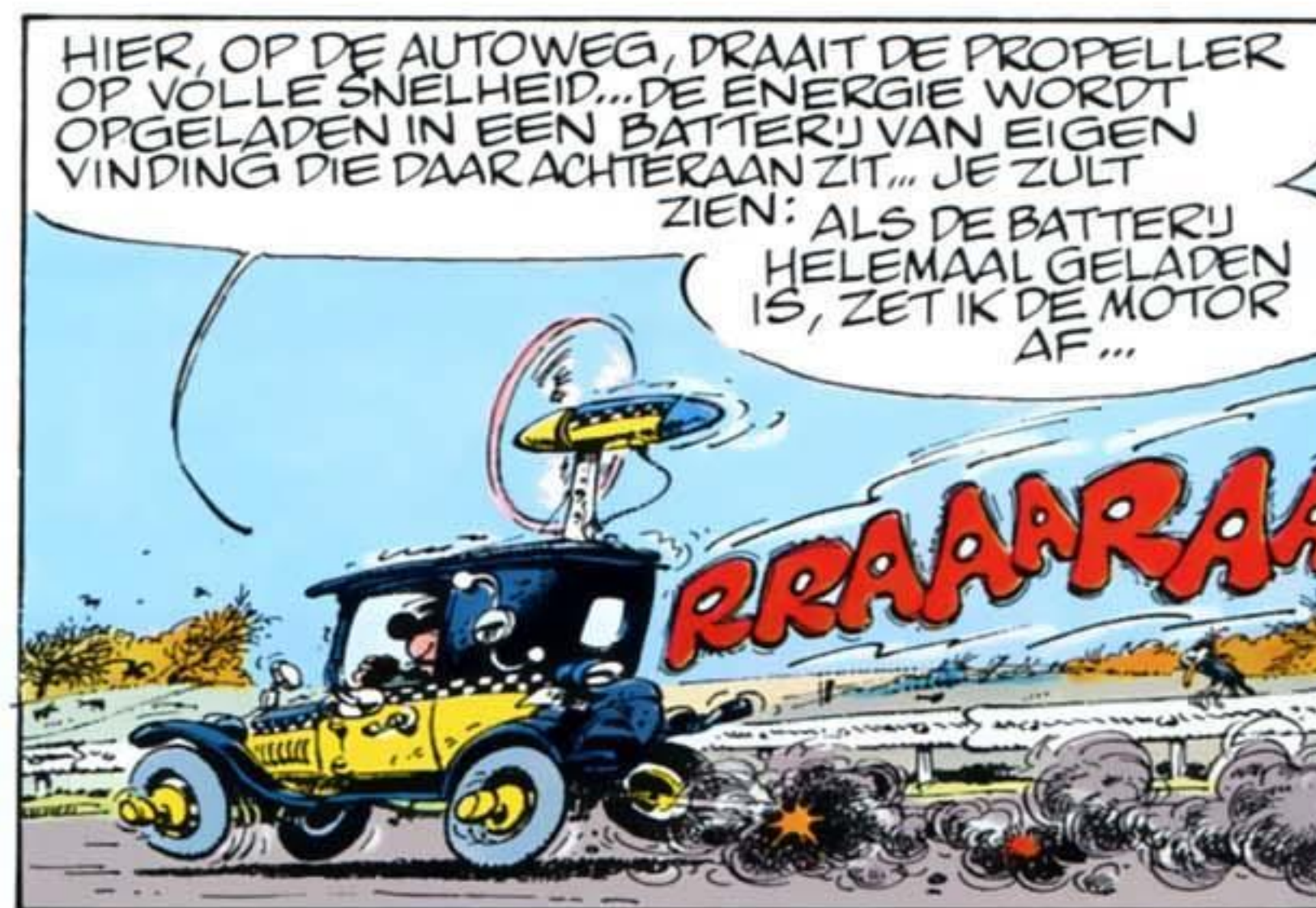

groot aantal uitzonderingen op zo'n zomers rijverbod. Ziekenwagens, taxi's, artsen mochten wel de weg op en dus vond wie niet mocht rijden zo'n actie vrijwel zinloos. Eenzelfde opmerking kwam er voor de 'aankooploze' dag.

De meest gehoorde kritiek was dat het makkelijk is om consumptie te bekritisieren als je al alles in huis hebt en het je aan niks ontbreekt. Maar dromen mensen in arme landen, of in oorlogslanden, er nu net niet van om te kunnen kopen wat hun hart verlangt? Waar slaat dan die kritiek op? En als het kopen van goederen dan toch zo schadelijk is, dan zal één enkele dag zonder aankopen natuurlijk ook geen meetbaar resultaat opleveren. Waarom loopt zo'n actie dan niet een hele week? Of zelfs een maand? Als mensen zijn aangewezen op ruilhandel of op de zwarte markt, dan zullen we pas echt kunnen nagaan wat de resultaten van zo'n actie zijn. Die 'zonder' dagen lijken misschien een mooi initiatief, maar ze zijn volkomen zinloos! Kom nu, heren ecologen, laat die stomme spelletjes nu toch varen! Laat de mensen met rust! Zo ongeveer alle bezwaren werden geuit tegen de auto- en andere loze dagen, alsof het tot niemand doordrong dat dergelijke acties eigenlijk maar één doel hadden: één dag per jaar anders tegen het leven aan te kijken!

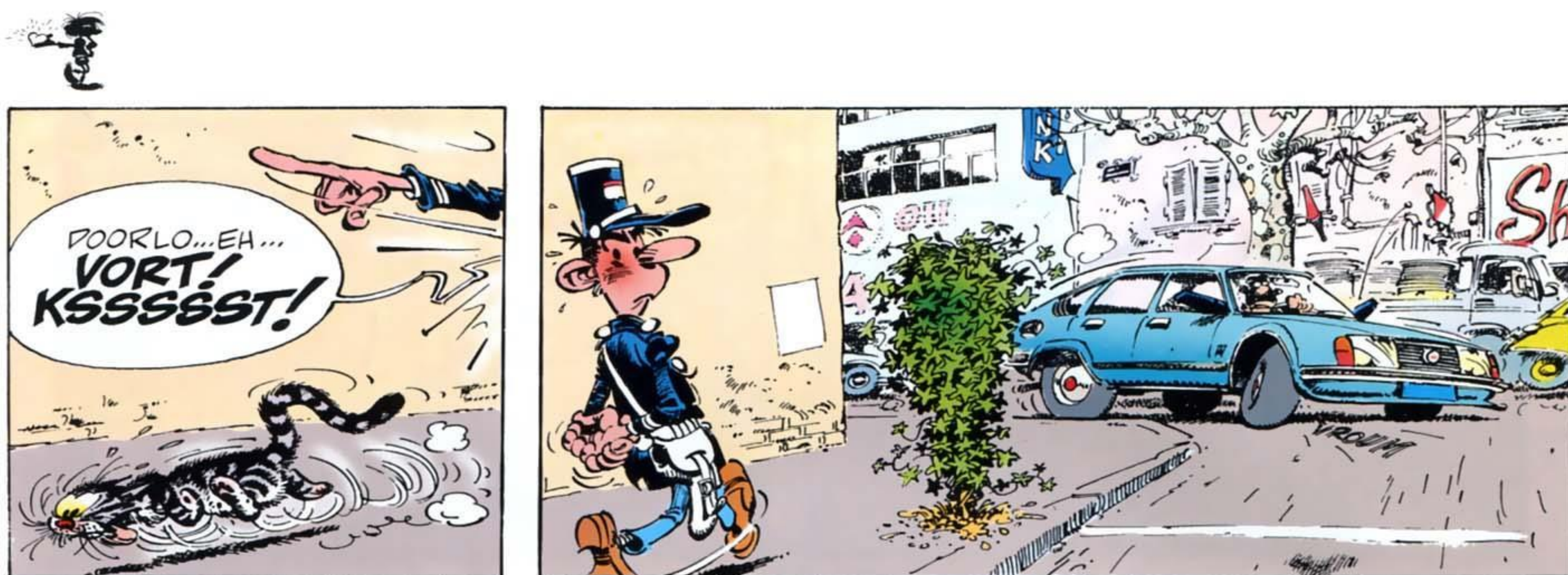
In 1992 organiseren de Verenigde Naties een wereldtop in Rio.
Daar wordt de conventie van Rio goedgekeurd, die handelt over biologische diversiteit.
Paralel aan deze top komen op een internationaal forum meer dan zeventuizend ngo's
of niet gouvernementele organisaties samen en er wordt een raamakkoord
afgesproken over de klimaatsverandering.

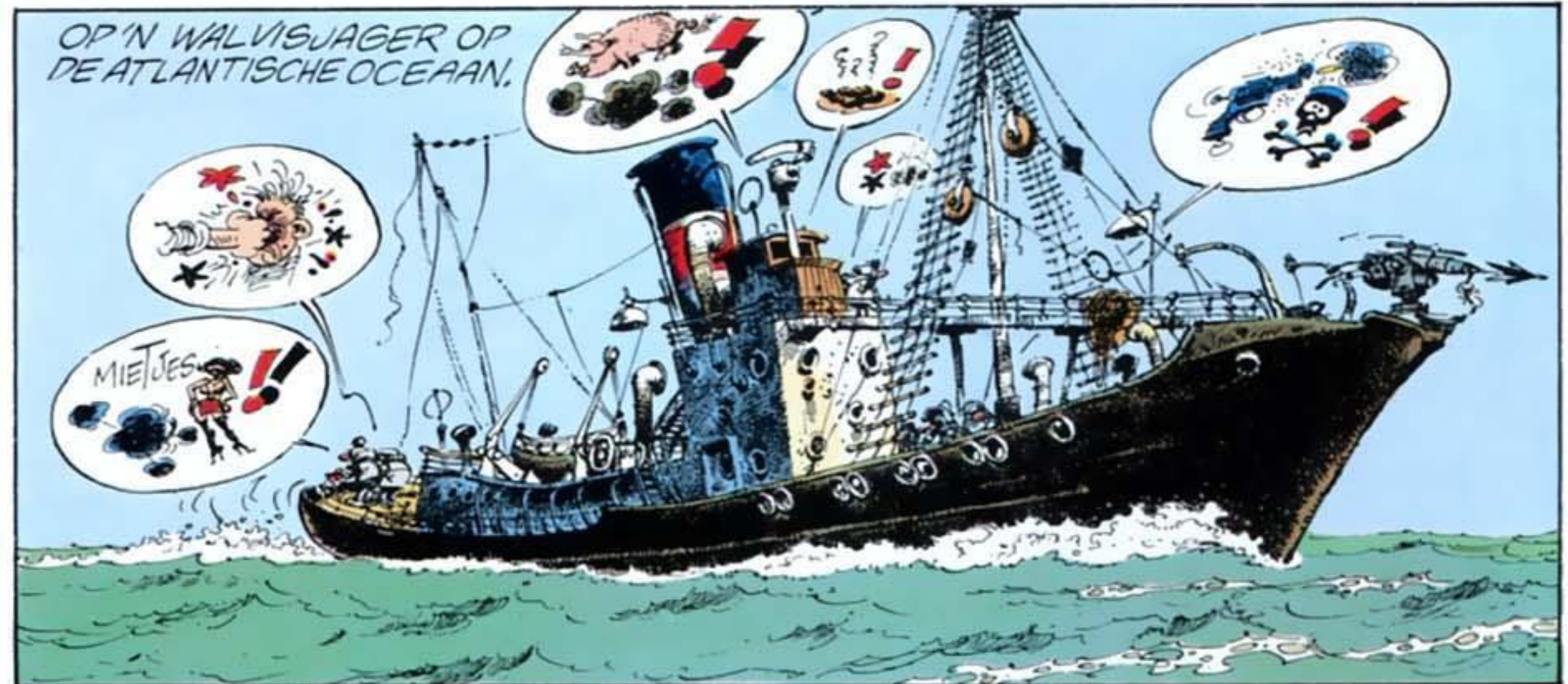

Frang
IDEE: MICHEL DEFALCES

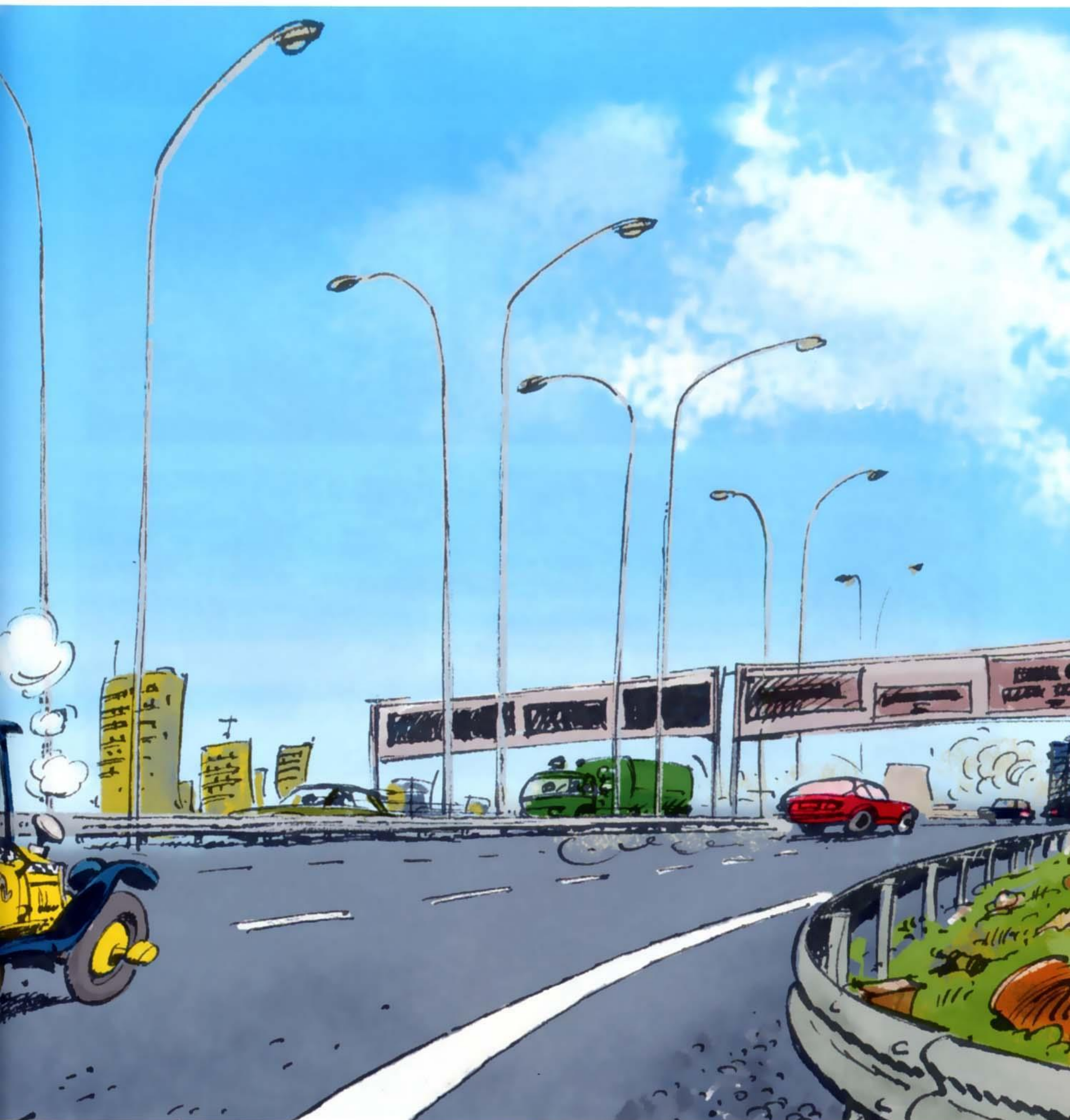
In 2005 werd het Kyoto-protocol of klimaatverdrag van kracht.

De landen die het verdrag ondertekenden verbonden er zich toe om de verandering van het klimaat te bestuderen, ervoor te waarschuwen en tegen te gaan. Vandaag is zowat iedereen het ermee eens dat "de planeet gered moet worden". Het is een slogan geworden. Maar er zijn grenzen aan de motivatie. Zolang we die planeet kunnen redden door de verwarming een tandje lager te zetten, onze vuilnis te sorteren of spaarlampen te gebruiken is alle oké. Maar o wee als je ook je auto aan de kant moet laten staan of als de lowcost vliegtuigtickets

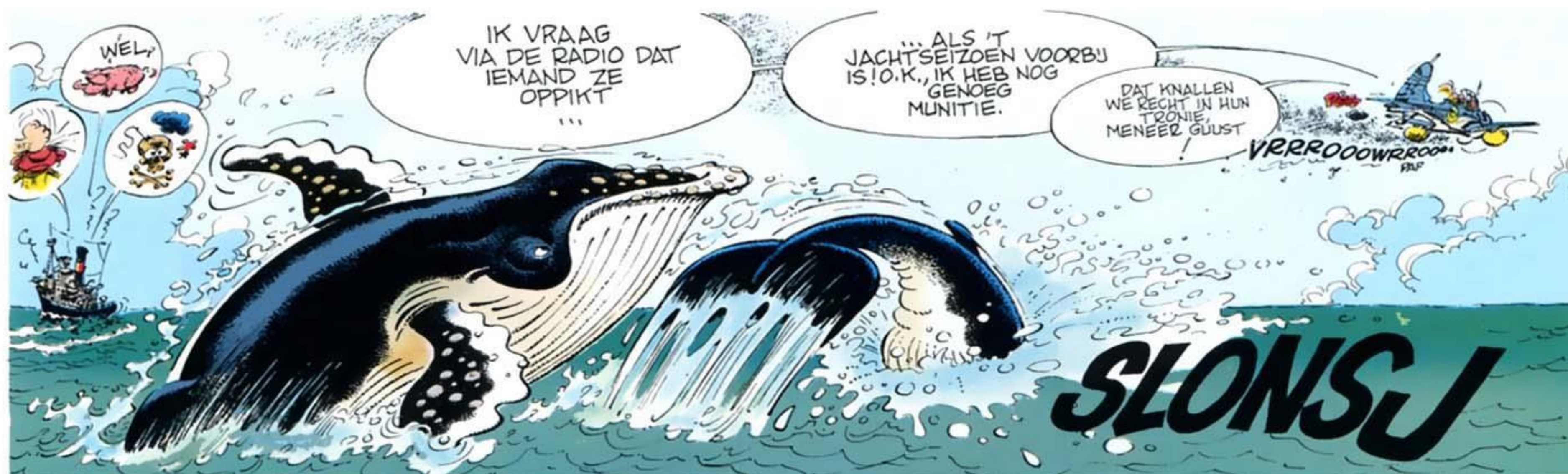
bedreigd worden. Wat kan daarop tegen zijn? De auto is onze heilige koe en onze vrijheid. Vliegen voor een prikje is nu net een bewijs van onze vooruitgang. En de bevolking wordt toch net aangezet om méér te kopen, want dan draait onze economie en hebben we het met zijn allen beter.

En dat betekent dan we tussen twee vuren zitten. Is een autofabriek die sluit nu eigenlijk goed nieuws voor de planeet, of slecht nieuws voor de mensen die hun baan verliezen? Het is maar hoe je het bekijkt. Het Kyoto-verdrag is dus de incarnatie van een grote planetaire bewustwording. Maar we moeten ons milieu-engagement ook afstemmen op onze economische noden. En wat dat betreft wekt de 'groene energie' heel wat verwachtingen: in de toekomst zouden duurzame ontwikkeling en economische groei samen moeten kunnen gaan...

Ecologische initiatieven dateren niet van gisteren maar ze worden elk jaar krachtiger.
Die wereldwijde bewustwording is uiteraard een zegen, maar anderzijds ook een gevaar.
Als de dreiging voor het milieu niet zo groot zou zijn, had ze helemaal nooit bestaan...

Bibliografie:

Robert Barbault, Ecologie générale :
structure et fonctionnement de la biosphère, Ed. Dunod, 6ème éd., 2008

Sarah Collard, Diane Millis, François Vidonne, Le grand guide de l'écologie, Ed. J'ai lu, 2006

Franck Courchamp, L'écologie pour les nuls, Ed. Générales First, 2009

Roger Dajoz, Précis d'écologie, Ed. Dunod, 8ème éd., 2006

Philippe J. Dubois, Un nouveau climat : les enjeux du réchauffement climatique, Ed. la Martinière, 2003

Bernard Fischesser, Marie-France Dupuis Tate, Le Guide illustré de l'écologie, Ed. La Martinière, 2007

Jean-Paul Fitoussi, Eloi Laurent, La nouvelle écologie politique :
économie et développement humain, Ed. Seuil, 2008

Al Gore, Une vérité qui dérange, Ed. La Martinière, 2007

Nicolas Hulot, Ecologuide de A à Z, Ed. Libro, 2007

Jean-Marc Jancovici, L'avenir climatique. Quel temps ferons-nous?, Ed. Seuil, 2005

Pierre Papon, L'énergie à l'heure des choix, Ed. Belin, 2007

François Ramade, Eléments d'écologie. Ecologie appliquée, Ed. Dunod, 6ème éd., 2002

Robert-E. Ricklefs, Gary-L. Miller, Ecologie, Ed. De Boeck, 4ème éd., 2003

Joanna Yarrot, Comment réduire votre empreinte carbone, Ed. Guy Trédaniel, 2008

Engageer je samen met Guust voor de onmogelijke opdracht
die hij zich heeft gesteld: **HET REDDEN VAN ONZE PLANEET.**
Guust wil dat doen met één enkel wapen, zijn creativiteit!
Maak snel kennis met zijn technologisch doorzicht,
zijn knotsgekke ideeën, zijn visionaire stoutmoedigheid
en — uiteraard — zijn legendarische flaters.
Je kunt nu voor jezelf uitmaken of Guust een gek is, of een genie.

In dit album verschijnt een sublieme selectie gags
die van onze held de mascotte
hebben gemaakt van het Milieuprogramma
van de Verenigde Naties...

BV-COC-070303-G

Gedrukt
op papier afkom-
stig uit goed
beheerde bossen

ISBN 2-35426-028-8
978-2-35426-028-6

9 782354 260286